

med faadanne. Jeg har den fulde Overbevisning hos mig selv, og det vil Enhver have, som har havt med mig at gjøre under denne hele Sag, at det har ligget mig paa Hjerte fra første Begyndelse af, saameget som muligt at opfylde Bestemmelserne i Loven af 18de Juni 1870. Jeg har gjort, hvad der fra min Side kunde gjøres, men der har i Løbet af de 4—5 Aar været Meget, hvorover jeg ikke var og ikke kunde være Herr. Det skal navnlig ikke glemmes, at Ministeriet netop var sat i en meget vanskelig Stilling derved, at det blev kaldet til at udsøre en Lov, som skuldes et privat Initiativ, der — det tør jeg vel sige, og deri vil jeg finde Tilhold hos de Herrer, der den Gang vare tilstede i Rigsdagen — kom ind heri Thinget paa en noget akavet Maade. Naar jeg siger dette, vil jeg ikke dermed paa nogen Maade udtale nogen Behreidelse mod den ærede Rigsdagsmand, fordi han kom med Loven, men vel derimod for hans Udsærd, forinden han kom med den. Dette fremgaar vel ogsaa deraf, at jeg, der ikke havde den Ære at være i Ministeriet, dengang Loven kom frem og forhandles heri Folkethinget, da jeg var kaldet til Ministeriet, da Loven skulde gjøres gjældende, og jeg i Loven havde Berettigelse til som Minister at bestemme en Mads i det ved Loven foreskrevne Bestemmelsesudvalg for Folkethinget, valgte netop den ærede Rigsdagsmand til denne Mads. Jeg kommer saaledes til nærmest og saa at sige udelukkende at vende mig til det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjorring), og jeg skal da først gjøre en foreløbig Bemærkning. Naar den ærede Rigsdagsmand antydede, at han maatte finde den Form rigtig, der er valgt ved det Krav, som her er stillet paa Tillægsbevillingsloven, er det jo egentlig ikke mig, som har at udtale mig derom, men jeg maa dog bemærke, at han rigtig fremstillede, hvad der maatte være den afgjørende Grund til, at Begjæringen netop har faaet denne Skikkelse. Den maatte i Formen fremtræde som en Rentenedsættelse paa Grund af, at det hele Spørgsmaal om, hvorvidt Summen skulde stilles som Laan eller som Gave, først kan afgjøres senere, medens ikke desto mindre denne Form fuldstændig giver al Opfordring til at betragte den hele Sag om Overfridelsen — jeg vil sige den hele Theaterbygningsag — saa meget som behøves, for at man kan faae et sandt og klart Blik derover. Naar imidlertid den ærede Rigsdagsmand — og det er dette enkelte Punkt, jeg foreløbig vil mærke — derved antydede, at der i denne Bestemmelse om Rentenedsættelsen laa en Forudsætning om, at Kjøbenhavns Kommune vilde tilsvare Halvdelen af det Beløb, hvorom der er Spørgsmaal, vil jeg sige, at jeg meget beklager den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand fandt det passende at udtale sig i den Henseende. Det er en Selvfølge, at der baade hos Ministeren og hos hver enkelt Rigsdagsmand kan være for-

skjellige Meninger om, hvorvidt Kommunen vil gaa ind paa at betale denne halve Del; men jeg for mit Bekomvende nærer en fuldstændig Overbevisning om, at Kommunen vil gjøre det under den sædvanlige Form. Dog, Meningerne derom kunne være delte, men det forekommer mig, at der ingenlunde er nogen Opfordring for en Rigsdagsmand til her at udtale sig saaledes, at han saa at sige bestemt fraraader Kommunen at gjøre det, og endnu mindre saaledes, at han appellerer til, hvad han kaldte de smaa Skatteyndende Borgere i Kjøbenhavn. Det forekommer mig at være mildest talt ikke fuldkommen smagfuldt og ikke heller paa sin Plads. Kan dette gjøres gjældende her, kan det selvfølgelig ligesaa fuldt gjøres gjældende med Hensyn til de 250,000 Rb., som man er gaaet ind paa fra Kommunens Side. Man kan være overbevist om, at der for Kommunalbestyrelsen har fremstillet sig saadanne Betragtninger, som fuldstændig berettigede, og besøiede den til at gaa ind paa at tage meget væsentlig Del i Opførelsen af Theatret, og det saadanne Betragtninger, der, naar man opfatter Sagen rigtig, maa have Anvendelse baade paa store og smaa Skatteyndende Borgere. Selv med dette yderligere Tilskud, som Forholdene have gjort nødvendig, maatte Kommunen kunne staa sig ved den Forandring, der er foregaaet i den netop ved Opførelsen af Theatret. I den Henseende vil jeg henvise til, hvad der kom frem under Forhandlingerne i den Theaterkommission, der blev nedsat i 1867—68, hvor den Borgmester var tilstede, som netop har med Kommunens hele økonomiske Forhold at gjøre, foruden Formanden for Borgerrepræsentanterne og et Par andre Medlemmer af Kommunalbestyrelsen. Det blev da forudsat, at der skulde ydes 400,000 Rb. fra Kommunen; det maa ikke glemmes. Efter Kommissionens Betænkning yttrede vel nogle Medlemmer, at det kunde være tvivlsomt, om de vilde gaa ind derpaa, hvis der ikke fra Privates Side kom et ikke ganske ubetydeligt Tilskud dertil; men nu er der fra Privates Side indkommet 70—80,000 Rb. — ja derover, naar man vil regne rigtigt — og ved at tage Halvdelen Iaf det her omhandlede Beløb sammen dermed, vil man netop komme til et Beløb af omtrent 400,000 Rb., af hvilket man med Føje kan sige, at en ikke ubetydelig Del er ydet af Andre, nemlig 80,000 Rb. Jeg skal imidlertid forlade dette Punkt, som jeg helst havde ønsket var holdt aldeles borte fra Forhandlingen, og gaa over til en nærmere Betragtning af den ærede Rigsdagsmands øvrige Fremstilling. Der gik gennem denne en ganske besynderlig Dobbeltthed. Paa den ene Side havde han ved Hjælp af de Anmærkninger, som ere fremkomne, en vis Forestilling om, at Ministeriet dog i Grunden havde handlet efter bedste Skjøn og Overbevisning, hvor vanskelige Forholdene i denne Sag end vare. Han var ikke blind for, at